

Een vereeniging voor de studie van onze Paddestoelen.

Het hing in de lucht en het is neergekomen. Onze Bernink van Denekamp wees er verleden jaar in *D. L. N.* al op, dat er zoo iets noodig was; ik zelf heb er al eerder heengestuurd door onze eerlijke bekentenis, dat wij onze paddestoelen niet naar wensch kunnen determineeren en verder bestudeeren; voornamelijk doordat wij geen voldoende voorlichting, leiding en hulpmiddelen konden krijgen.

Het was maar de vraag, of er iemand op zou treden die belangstelling, tijd en werklust in voldoende mate bijeen had, om dit theoretisch en praktisch zoo belangrijk onderdeel van de botanie wat omhoog te werken.

Paddestoelen-tentoonstellingen, dito excursies en voordrachten, met en zonder lichtbeelden, zijn nu in voldoende mate voorafgegaan. Het veld is geploegd. Wie zal met het zaaien beginnen?

En er is iemand begonnen. De Heer Joh. Ruys te Haarlem heeft een balletje opgegooid, om te zien of er animo genoeg was en daarop een paar van zijn kennissen Juffr. Zijm, Dr. Calkoen, Dr. Greshoff en mijn persoonlijke uitgenoodigd om samen verder te werken en zoo mogelijk tot de oprichting van een vereeniging van experten en dilettanten te komen. Reeds onmiddellijk hebben zich een aantal botanici van naam bij ons vijftal aangesloten. De uitnodigingen worden binnenkort verzonden of zijn al verzonden. Misschien kan er nog een afdruk van in deze afl. van ons tijdschrift gezet worden. Anders in de September-aflevering. Prosit!

E. HEIMANS.

Nonvlinderplaag in ons land.

De Inspecteur der Staatsbosschen en Ontginningen te Utrecht, zendt ons het bericht dat de Nonvlinderplaag, die in België in de laatste jaren zooveel verwoestingen in de dennenbosschen aanricht, ook hier te lande is opgetreden; de rupsen van den Nonvlinder toch hebben de bosschen onder de gemeente Alphen bij Tilburg ernstig aangetast; in deze gemeente komen honderden Hectaren dennenbosch voor, waarvan verreweg het grootste deel in meer of minder sterke mate wordt bevreten, zoodat groote schade hier dan ook te duchten is.

Het is hoogst waarschijnlijk, dat de Nonvlinder ook elders reeds opgetreden is, zonder dat men dit tot nu toe bemerkt heeft, daar de schade aanvankelijk weinig in het oog valt.

Teneinde de Nonvlinderplaag met kans op succes te kunnen bestijden, is het van het grootste belang de noodige maatregelen te nemen, vóórdat zij een grooten omvang heeft verkregen. In verband daarmee is het dringend gewenscht, dat de boschbezitters nagaan, of ook rupsen, poppen of vlinders van dit schadelijke insect in hunne bosschen aanwezig zijn. Het best kan men op dit oogenblik dit

insect ontdekken door op den grond onder de boomen nauwkeurig na te gaan of zich daar ook de bruin-groen gekleurde, overlans gegroefde, uitwerpselen van de rups bevinden.

Voornoemde Inspecteur zendt op aanvraag gratis de door het Staatsboschbeheer uitgegeven brochure over den Nonvlinder toe, die behalve de noodige gekleurde afbeeldingen van rups, vlinder, uitwerpselen, enz., duidelijke aanwijzingen omtrent de bestrijding bevat.

Rotterdamsche Natuurhistorische Club.

Vergadering 31 Maart 1908 in de Diergaarde.

De heer Dr. v. d. Feen stelt ter bezichtiging een opgezet ex. van den *kaaiman-* of *krokodilvisch* (*Lepidosteus*) uit Z.-Amerika, vooral merkwaardig wegens de ruitvormige schubben.

De heer v. d. Houten geeft een aantal insecten rond uit Argentinië.

De heer Jansen bespreekt een aantal in- en uitlandsche distels, waaronder vooral de aandacht trokken *Carlina acaulis*, verscheidene vormen van *Carduus acaulis* en enkele fraaie *Cirsium*-soorten.

De heer Wilke vertoont de eigenaardige, gele, niet eetbare *Fragaria indica*, verder *Pitcairnia heterophylla* (een Bromeliacee uit Mexico) en een waterplantje uit Madagascar: *Aponogeton distachyon*.

De heer Lindemans laat rond gaan eenige merkwaardige Lycaeniden uit Kameroen, w.o. een ex. van *Iolais Iasis* Hew ♂ met sterk ontwikkelde z.g. rietschubben op de vleugels en bespreekt de verschillende hypothesen, welke zijn opgesteld aangaande de functie dezer schubben.

Verder deelt spr. mede eenige eigenaardige gevallen van copulatie, waargenomen bij de Lepidoptera en medegedeeld door H. Stichel in no. 20 en 30 v. h. Entomologisch Zeitschrift te Stuttgart o.a. *Euchloë cardamines* ♂ (Pieride) met *Bapta temerata* ♀ (Geometride); *Attacus cecropia* ♂ (Saturnide) met *Sphinx ligustri* ♀ (Sphingide) enz. Dit laatste geval in gevangenschap.

De heer J. G. Zöllner bespreekt kiemplanten van *Phyllocactus* en *Vallota* en laat daarna, onder herinnering aan een vroeger vertoonde serie van *Coenonympha Pamphilus* L., waaronder reeds enkele merkwaardig afwijkende ex. — rondgaan *Coenonympha Pamphilus* L. var. *bipupillata* Cosm; in Augustus 1907 te Epen (Z.-Limb.) gevangen.

De heer Buis brengt ter tafel een fraaie, uitgebreide serie van *Hybernia defolaria* Clerck, gevangen in 1907 te Breda.

De heer A. J. Zöllner laat eenige inlandsche boktorren circuleeren, en wel: *Acanthocinus aedilus*, *Prionus coriarius*, *Clytus arcuatus*, *Cl. arvicola* en *Cl. arietis*.

De heer Dr. Wouterlood brengt eenige zeer fraaie en leerzame preparaten ter tafel van het menschelijk oor.

De heer Wachter bespreekt eenige aardige peulvormen der Papilionaceae, naar aanleiding van ex. van *Coronilla spec*, *Ornithopus spec* en *Hippocrepis spec*.

Vergadering 20 April 1908.

De heer Buis brengt eenige brochures ter tafel: Insecten, schadelijk voor Naaldbout I, II, III en IV.

De heer De Koning bespreekt een *Branchipus spec*, gevonden te Vucht (N.-Br.) en *Batrachospermum moniliforme*, eveneens uit N.-Brabant.

De heer Jansen vertoont *Smilax aspera* L., een der weinige monocotylen uit Europa, die een klimplant is, en tevens het bekende voorbeeld van steunbladranken. Verder toont spr. nog *Veratrum album* en *Biscutella laevigata*, de laatste met de zoo eigenaardige brilvormige hawwtjes.

De heer Lindemans geeft twee nog niet uit Kameroen vermelde *Charaxes* soorten rond, n.l. *Charaxes Imperialis* Butl. en *Ch. publius* Stdgr.

De heer Dr. Wouterlood demonstreert een palmzaadje (!) van *Lodoicea Sechellarum*, dat $3\frac{1}{4}$ KC. woog en een lengte had van 32 cM. bij een grootste breedte van 29 cM. en een hoogte van 16 cM.

De heer A. J. Zöllner laat rondgaan een stuk klei met cellen van een wespennest.

De heer J. G. Zöllner bespreekt in het kort het ondergeslacht *Dianthocia* van het geslacht *Hadena* of *Mamestra*; waarvan de ♀ vlinders in het bezit zijn van een uitstekenden

eierlegger en waarvan de rupsen leven van de bloemen en het onrijpe zaad van Silene-, Lychnis- en Dianthussoorten, daarbij rondgevend de tot dit ondergeslacht behorende inlandsche vlinders met uitzondering van *Dianthoecia irregularis* Hfn, die in de Bouwstoffen vermeld staat als tweemaal in ons land gevonden en waarvan bovendien de voedselpant niet geheel met zekerheid bekend schijnt. Als zoodanig worden opgegeven *Gypsophila paniculata*, die niet inlandsch is, en *Silene otites*, die in de duinen vrij veel voorkomt, maar waarop de rups tot heden, ondanks uitgebreide onderzoekingen, nog niet door spr. is aangetroffen.

De heer W a c h t e r wijst erop, dat met de hem bekende Nederlandsche flora's *Potentilla norvegica* en *P. intermedia* niet te determineeren zijn, aangezien het daarin aangegeven verschil, als zou bij *P. norvegica* de bloemkroon even groot of kleiner dan de kelk wezen en bij *P. intermedia* grooter dan de kelk, blijkens een aantal door hem onderzochte levende ex. niet opgaat. Beide soorten hebben evengroote bloemkronen. Ook het verschil in bladvorm is niet altijd gemakkelijk waar te nemen. Een kenmerk, dat steeds opgaat, vindt men echter aan de vruchtkelk, die bij *P. norvegica* na den bloei zeer in grootte toeneemt, terwijl deze bij *P. intermedia* even groot blijft als aan de bloem.

Verder wijst spr. op het eigenaardig verschijnsel, dat de vorm van *P. intermedia* met groene blaadjes, die in Duitschland het minst heet voor te komen, juist hier zooveel voorkomt, terwijl hij slechts één ex. vond van de vorm *Heidenreichii* met zilverachtig behaarde blaadjes, die in Duitschland de algemeene vorm is.

W. H. WACHTER, Secr.

Wortelvergroeiingen.

Voor eenige jaren kreeg ik van een kennis de origineelen van de hier afgebeelde vergroeide worteltjes. Eigenlijk »vergroeiende« worteltjes in den zin van »samenegroeide« zijn het niet. Wel zijn ze op heel aardige manier om elkaar geslingerd; doch geen van beide heeft zijne zelfstandigheid prijs gegeven.

Hoe het gekomen kan zijn? Ja, daar zal in de verste verte wel geen antwoord op te geven zijn. 't Eenige wat we zeker weten, is dat ze dicht — te dicht — bij elkaar stonden. Maar of dit voldoende was, om ze te bewegen, in een schroeflijn naar onderen te gaan? En of de eenling ook zoo'n schroeflijn beschrijft. Bij bieten zou men er toe kunnen besluiten uit den stand der zuigworteltjes. Maar ik herhaal, een afdoend antwoord ter verklaring van het verschijnsel weet ik niet te geven.

Dit is eveneens het geval met de vergroeiing door de andere teekening voorgesteld: twee paardebloemplanten met één gemeenschappelijken wortel.

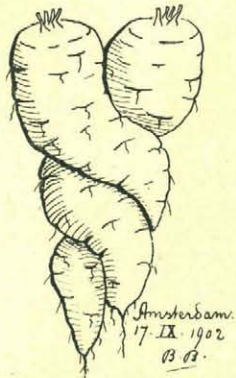
Wie de paardebloemen van verschillende grondsoorten kent, ziet terstond, dat we te doen hebben met een exemplaar van drogen zandgrond. In de eerste plaats valt de onevenredigheid op tusschen den wortel en het blad. Op vochtigen bodem wordt er van den wortel zooveel werk niet gemaakt; waarvoor ook! 't Water is immers bij de hand!

Maar op het topje van onze binnenduinen — 't geteekende exemplaar is van een laag duintje uit Wijk aan Duin — daar wordt de zaak anders. Het water zit diep en daarom doet de plant wat ook de Woestijnplanten doen: zij zoekt het water op, en alles wat niet hoog noodig is voor de bovenaardsche vegetatie, wordt voor de »waterleiding« benuttigd, of anders in 't magazijn van reservevoedsel opgelegd.

Maar wat nu de beide plantjes bewegen heeft, gemeenschappelijk de diepte op te zoeken? Of zou het wellicht maar één plant zijn, die zich van boven op raadselachtige manier gesplitst heeft? Ook mogelijk; hoewel daartegen pleit, dat de wortels eerst even vergroeid en dan weer gescheiden zijn, om

daarna pas voor goed één geheel te vormen.

Hoe het zij, of we te doen hebben met één enkele plant met twee koppen, dan wel met twee planten met één gemeenschappelijken wortel, 't geval is thans niet meer uit te maken.

Toch is er nog eene verklaring mogelijk, en wel, dat het slechts ééne plant zou zijn. Wanneer men het korte stengeldeel van een paardebloem met de bladeren wegsnijdt, vormt zich aan 't bovengedeelte van het blijvende stuk wortel uit het reservemateriaal eerst eene hoeveelheid *Callus*, een indifferent weefsel, waarvan de structuur noch die van een stengel, noch die van een wortel is.

Weldra echter ontstaan hieruit knoppen, z.g.n. adventiefknoppen, waarna de plant later gewoonlijk meerdere »hart« vertoont. Zoo kan ook in 't afgebeelde geval een tweetal nieuwe knoppen gevormd zijn, nadat het oorspronkelijke wortelroset toevallig verwijderd, en de wortel bij die gelegenheid gedeeltelijk gespleten is geworden. Jammer genoeg heb ik indertijd verzuimd, na te gaan, of uit de structuur van de beide wortelstukken in deze richting iets op te maken viel.

B. BOON.

Over Nestkastjes.

Men hoort wel eens beweren: ik heb dit of dat systeem nestkastje gebruikt, er hebben vogels in genesteld en gebroed; ik ben er dus over tevreden en zie de noodzakelijkheid niet in om een ander systeem te gebruiken of te beproeven.

Van ieder systeem nestkastjes zullen mogelijk wel enkele exemplaren door vogels betrokken worden en er in broeden. Enkele malen worden hun nesten op zonderlinge plaatsen aangetroffen. Doch het is de vraag niet alleen, of die nestkastjes door vogels betrokken worden en ze er in broeden, maar wèl of zij dit met succes gedaan hebben! Of de jonge vogels hierin tot vollen wasdom gekomen zijn en zonder verder eenige hindernis zich in de wijde wereld hebben kunnen begeven en of zij, slechts nog halfwas zijnde, niet uit benauwdheid uit hun hol gekropen zijn, indien zij de kracht daartoe hadden, en dien ten gevolge op den grond vielen om ten prooi te worden van een of ander gedierte!

Om een en ander te kunnen constateeren is het noodzakelijk dat die kastjes waarin gebroed is, om deze en